

(א) [בכורות כה.ג.] (ב) [בכורות כה.ג.] (ג) [בכורות כה.ג.] (ד) [בכורות כה.ג.] (ה) [בכורות כה.ג.] (ו) [בכורות כה.ג.] (ז) [בכורות כה.ג.] (ח) [בכורות כה.ג.] (ט) [בכורות כה.ג.] (י) [בכורות כה.ג.] (יא) [בכורות כה.ג.] (יב) [בכורות כה.ג.] (יג) [בכורות כה.ג.] (יד) [בכורות כה.ג.] (טו) [בכורות כה.ג.] (טז) [בכורות כה.ג.] (יז) [בכורות כה.ג.] (יח) [בכורות כה.ג.] (יט) [בכורות כה.ג.] (כ) [בכורות כה.ג.] (כא) [בכורות כה.ג.] (כב) [בכורות כה.ג.] (כג) [בכורות כה.ג.] (כד) [בכורות כה.ג.] (כה) [בכורות כה.ג.] (כו) [בכורות כה.ג.] (כז) [בכורות כה.ג.] (כח) [בכורות כה.ג.] (כט) [בכורות כה.ג.] (ל) [בכורות כה.ג.]

קדושה. זכור אינו כריך להקדיש דקדושתו מרחס וגו נמי אין כריך להקדיש דאין קדושה חלה עליו אבל מעשר מקדישו בשבט. לישנא אחרינא אמרי ליה בקדושה זכור וגו נכסי כהן לקדש בו את האשה כדתניא בגמרא דלרצעה אבות (ב"ק דף ג.א.) זכור מוכרין אותו תס

ובצל מוס חי ושחוט ומקדשין בו את האשה אבל מעשר אינו נכסי בעלים לקדש בו את האשה דהא כתיב ביה לא ימכר ולא יגאלט ולא מלתא היא דלפ"ה ממונ בעלים הוא ומקדשין בו דמתן (קדושין דף ג.ב.) המקדש בחלקו בין בקדשים קלים כו' ואמר' [שם] טעמא דלאחר שחטה לאו ידידה הוא דמשלחן גזיה קא זכו אבל ממייס ידידה הוא: ומכירה. זכור יכול כהן למכרו וכן

גזו אבל מעשר אינו נמכר דמתן במסכת בכורות (דף ג.ב.) (בכורות) [במעשר] נאמר לא יגאל ואינו נמכר לא חי ולא שחוט אלא אם כן היו של יתומין: והנך נפישין. הנך זכור נפישין ולינף מיניה: ולינף גזיה זכור. דלפילו זכור אקרי גזיה וימנא מה גזיה דהתם אפילו דשור הכא נמי אפילו דשור: לו. למלבוש ולא לשקו וגזית שורו אלא ראויה אלא לסק: להכי קרי ליה נושא שאין דרך לגזוין אלא לתלושן כנושא של עוף: ליתייב. דהא ראוי לאדם לנגדים נאים: צעינן גזיה. והא תלישה הוא: מאן שמעט ליה הך פצרא. דדריש לישנא דקרא דכתיב גז: רבי יוסי. דאמר לקטן לקט קצירך ולא לקט קצירך: הלא אמרינן לקמן: מודה ר' יוסי צמדי דאורחיה. וכיון דאורחיה דעוים בעלישה כגיה דמו: אלא. גז דאינו אלא ברחלים: דכ"ר יהושע בן לוי. לקמן בפירוש דכתיב גז וגו' וסמך ליה כי זו בחר וגו': לעמוד לשרה דבר הראוי לשרה. לתכלת דבגדי א"ר (א) שרד והתם אמר צעינן ואין אמר אלא של רחלים: שלמין קשה. כגון שאין משונים משאר כבשים: יסחמס. לא מיקרי גז אלא צר חומס: הגוזז את העוים פטור. כדאמרין אין גז אלא של רחלים דבר

גזיון הש"ס

גמ' אלא מעתה נוצה ב"ר. ע"י שנת דף כו ע"ה מוס' ד"ה ונ"ה: שם ולא לקט קישוף. ע"י בכורות דף סה ע"ה מוס' ד"ה ואר"ל:

הגהות הב"ה

(א) רש"י ד"ה והאמר מר וכו' דנלו דעמיהו כ"ל ומינת מלי ממנח:

הגהות מהר"ב

א) רש"י ד"ה לעמוד לשרה וכו' דבגדי שרד. מלת שרד ממנח. ו"ב שרד וע"י כתיב' ובמ"ל פ"ד מהלכות כלי מקדש דין ד' וכו' ק:

מוסף רש"י

לא תעבוד ולא תגור. ו"ו מוסף על ענין ראשון וילמנו שניה זה מה (בכורות כה.). לעמוד לשרה. כמר ראשית הגז כתיב כי זו בחר ה' מכל שטין לעמוד לשרה (לקחון קלח.). ומגז כבשי יתחמם. אלא כן חומס קרי גז (בכורות יח.). פאה הווש בין שורה לשורה מפקס להו (תד"ג.).

ראשית הגז פרק אחד עשר הולין קלו.

מה"מ. פירוש דראשית הגז אינו נוהג אלא ברחלים ולא בעוים דעוים נמי אקרו לאן דכתיב (בראשית כו) לך נא אל האלן וקח לי משס שני גדיי עוים: **אתיא** גזיה גזיה. אע"ג דדברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן

גילוי מילתא בעלמא הוא דגז דכבשים הוא ואין זה דבר חדש וקלת משמע דגזרה שיה היא מדפריך בסמוך אלא גזיה גזיה למאי אתא מ"מ אינו דבר חדש:

וְלִיִּרְףָּה גזיה גזיה מבכור. ו"א"ת והיכי מלינן למילף מבכור דלפילו שור הא לאן כתיב ו"ל דהוה אמינא דלאן לאו דוקא כי היכי דלא תגזו זכור אלאן לאו דוקא: **עוקר** מנין ת"ס לקצור תולש מנין תלמוד לומר בקוצר. ואליטרינן תרי קראי משום דעוקר הוא קלת אורחיה טפי ממוולש: עד

עוים ליחייב בעינן גזיה וליכא מאן שמעת ליה האי סברא ר' יוסי הא מודי ר' יוסי במודי דאורחיה אלא א"כ כדאמר ר' יהושע בן לוי א"ל לעמוד לשרת דבר הראוי לשרות הכא נמי דבר הראוי לשרות אלא גזיה גזיה למאי אתא לכדתנא דבי ר' ישמעאל דתנא דבי ר' ישמעאל א"כ כבשים שצמין קשה פטורים מראשית הגז שנאמר ומגז כבשי יתחמם תני חדא גזוז את העוים ושוטף את הרחלים פטור ותניא אידך הגוזז את העוים פטור ושוטף את הרחלים חייב לא קשיא הא רבנן והא ר' יוסי דתנא א"ל לקט קצירך ו"ל אלא כולה ר' יוסי היא והכי תנני שר' יוסי אומר אין לקט אלא הבא מחמת קציר א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי מודה ר' יוסי במודי דאורחיה דתניא ר' יוסי אומר קציר אין לי אלא קציר עוקר מנין ת"ל לקצור תולש מנין ת"ל בקוצר אמר ליה רבינא לרב אשי אף אנן נמי תנינא מלבונו בצלים שבין הירק ר' יוסי אומר פאה מכל אחד ואחד וחכמים אומרים מאחת על הכל: וכמה הוא מרובה: בשלמא לב"ש תרתי נמי איקרו צאן אלא לב"ה מ"ט אמר רב כהנא אמר קרא עשויות שעושות ב' מצות ראשית הגז ומתנות אימא בכורה ומתנות בכורה חדא מי לא מיהייבא ולטעמיה מתנות חדא מי לא מיהייבא אלא אמר רב אשי עשויות שמעשות את בעליהן ואומרות לו קום עשה מצוה תניא דבי רבי ישמעאל בר' יוסי אומר משום אביו ארבע שנאמר וארבע צאן תחת השה תניא אמר רבי אלמלא דבריהן דברי תורה ודברי בריבי קבלה אנן דברי בריבי שומעין וכל שבין שדבריהם דברי קבלה ודברי בריבי דברי תורה והאמר מר אין הכרעה שלישית מכרעת אמר

עין משפט נר מצוה

לב א מ"י פ"י מהל' בכורים ה"ל ד סמג עשין מג טושי"ע י"ד ס"י שלג סקי"ב: לב ב מ"י שס טושי"ע שס: לד ג מ"י פ"ד מהל' מתנות עוים ה"ל: לד ד מ"י פ"ג שס הלכה י':

תורה אור השלם

- 1. ראשית דגנך תירשך ויצהרך ויראשית וזו צאנך תתן לו: דברים יח ד
- 2. אם לא ברכוהו תקציו ותגזו כבשי יתחמם: איוב לא כ
- 3. כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הורק תקדיש לך אלהיך לא תעבד בכבוד שורך ולא תגזו בכבוד צאנך: דברים טו יט
- 4. כי בו בחר אלהיך מכל שקטין לעמוד לשרת בשם אלהיך וכו' דברים יח ה
- 5. וקצרבם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שורך לקצר ולקט קצירך לא תלקט: ויקרא יט ט
- 6. וקצרבם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שורך בקצור ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אתם אני אלהיכם: ויקרא כג כב
- 7. ותמורה אביגיל ותקח מאתים לחם ושנים נבלים וזן וחמש צאן עשויות וחמש סאים קלי ומאה צמקים ומאתים דבלים וקחם על הקמרים: שמואל א כה יח
- 8. כי יגבז איש שור או שיה וטבחאו או מקרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השור: שמות כה לו

שיטה מקובצת

א) לעמוד לשרת דבר הראוי לשרות. ג"ב ע"י תוס' בכורות דף יז ע"א: ב) ושוטף את הרחלים. ג"ב ע"י תוס' בכורות דף כד ע"ב:

עין משפט
נר מצוה

לו א ב מיי פיי מהל'
כטרים הל' א סמג
עשין קמג טוש"ע י"ד ס'
שלג טעף ט:
לו ג מיי פ"ג מהלכות
תרומות הל' ב:
לח ד מיי שם הל' א
טוש"ע י"ד ס' שלג
טעף יט:
לח ה מיי שם הל' ג:
מ ר ז מיי פ"א מהל'
ממט עניי הל' טו:
בא ח מיי פ"ב מהל'
כטרים הל' ז:
מב ט מיי פ"א מהל'
תגיגה הל' ב:
מסכת תרומות (פרק ד מ"ג) עין
רעה אחד מששים:

מוסף רש"י

הטה אחת פורת את
הכרי. תרומה דלא לא
לחפרט שיעורא דידה, אלא
ראשית דגגן כתיב ואפילו
כל דהו, ורבעו הוא דלמי
עין יפה אחד מארבעים,
עין רעה אחד מששים,
זינות אחד מתשעים
(ע"ז ע"ג). הפאה. לא
מנה זו מרה שיעור
ואע"פ שאין לפאה שיעור
הכמים נתנו זו שיעור
אחת מששים, והכורים.
ולקחת מראשית כל פיי
האזנה, ולא דאמר כמה
(תגיגה ט.ד).

ט ע"ד שצבעו פמור. פירש בקונטרס משום דהוי כמו מויק מתנות
או אוכלן דפטור וה"ל גזל ומינה דל"כ מאי קמ"ל רב חסדאי
כיון דמתני' היא וצפ"י רש"י הראשונים במכתב ידו פירש שקודם
שגזו חמש לאן דהיינו כדי חיוב צבע מה שגזו שלא צל לדי חיוב עד
שצבעו והעביר עליו קולמוס ונראה
דקמ"ל רב חסדאי שלא נפרש מתני'
כפירוש שמחק בקונטרס אלא פטור
משום דמויק מתנות כהונה שקנאן
בשנינו: ודלא אגן תגן. שיעור
תרומה עין יפה אחד מארבעים ולא
צעי למימר דשמואל איירי בעין רעה
דלס כן מאי קמ"ל מתניתין היא
במסכת תרומות (פרק ד מ"ג) עין
רעה אחד מששים:

אלו דברים שאין להם שיעור
הפאה ב'. זירושלמי דמסכת
פאה פריך אמאי לא חשיב נמי
תרומה צהדיהו דחטוה אחת פורת
הכרי כדשמואל ומשני דתרומה יש לה
שיעור למעלה שאין יכול לעשות כל
גרנו תרומה כדתנן העושה כל גרנו
תרומה וכל עיקמו חלה לא עשה ולא
כלום ופריך והרי פאה דאין אדם
עושה כל שדהו פאה וקתני ומשני
פאה בשעת חיובא דהיינו משמחיל
לקצור אדם עושה כל שדהו פאה
דהוי פאה למה שכבר קצר אבל
תרומה צתר חיובא דהיינו אחר מירוח
אין יכול לעשות כל גרנו תרומה
בגמ' ט' והראשון פריך אמאי לא חשיב
אפר פרה ועפר סוטה ורוק יצמה
ומשני דלא חשיב במתני' אלא דברים
דאי עביד טובה הוי מנוה אבל אין
מחויב לעשות אלא כל שהוא:

דאורייתא אין לה שיעור דרבנן בששים מאי קמ"ל תנינא ט' אין פוחתין לפאה
מששים אע"פ שאמרו הפאה אין לה שיעור התם בארץ הכא בחו"ל כי
סליק איסי בר היני אשכחיה ט' לר' יוחנן דקא מתני ליה לבריה רחלים אמר
ליה אתנייה רחלות א"ל כדכתיב ירחלים מאתים * אמר ליה * לשון תורה
לעצמה לשון חכמים לעצמן אמר ליה מאן ריש סדרא בבבל אמר ליה אבא
אריכא אמר ליה אבא אריכא קרית ליה דכירנא כד הוה יתיבנא אחר י"ז
שורן אחוריה דרב קמיה דרבי * ונפקי זיקוקין דגור מפומיה דרב לפומיה דרבי
ומפומיה דרבי לפומיה דרב ולית אנא ידע מה הן אמרין ואת אבא אריכא
קרית ליה אמר ליה איהו ראשית הגז בכמה אמר ליה ט' ר' יוחנן בששים
והאגן בכל שהן תגן אמר ליה ט' אם כן מה בין לי ולך כי אתא רב דימי אמר
ראשית הגז רב אמר בששים ור' יוחנן משום ר' ינאי אמר בשש אמר ליה
אביי לרב דימי אנתן לן חדא ואקשת לן חדא בשלמא דר' יוחנן אדר' יוחנן
לא קשיא הא דידיה הא דרביה אלא דרב אדרב קשיא דהא אמר רב מנה
ופרס דרב אדרב נמי לא קשיא מאי מנה דקאמר בן ארבעים סלעים דהוה ליה
בששים

א"ר יוחנן מפי השמועה אמרה. ר' יוסי הלך הלכתא כותמיה: מנה
ופרס. החמשה כולן: שיהו מחומשות. לכל אחת מהן שבעה סלעים
וחצי דהוה לה כולהו מנה ופרס שהמנה מאה זוז עשרים וחמשה
סלעים הרי ל"ז סלעים וחצי: ששים. סלעים: ונותן סלע מהם
לכהן. ולקמיה פריך ליה ממתניתין:
רבי יוחנן אומר שש. סלעים היו כל
שהן ויתן מהם חמש סלעים כדתנן
במתני': ואחד לו. ואפילו הן גוזזות
אלף סלעים סגי ליה נמי בחמשה
סלעים לכהן: כל שהן סקן. ואפילו
אין גוזזות כולן אלא סלע אחד:
בשלמא לרב ורבי יוחנן ניהא. דרב
לא איירי בנתינת כהן כלל ואיכא
למימר דהוא נמי כבידל ליה דנותן
מהן ל"ז סלעים לכהן ה' סלעים:
אלא לשמואל. דלמר נותן סלע לכהן
הא אגן חמש תגן ולעולא נמי דלמר
כל שהוא קשיא דמהיכלא יתן לכהן ה'
סלעים: ולרב מי ניהא והאמר ראשית
הגז צס'. וכיון דלמר שבעה ושלשים
סלעים וחצי חייבין צראשית הגז אס
מחמש רחלות בלא אס מהס חלק ס'
מטי לשלשים סלעים חצי סלע ולשבעה
סלעים וחצי דבר מועט וא"כ מוקמינן
לה כדלקמן במנה בן מ' סלעים אכתי
סלע הוא דהוי ואגן ה' סלעים לכהן
תגן: הא אסמר עלה. כלומר ולעולם
ראשית הגז ששים זין רב למעט
ומתניתין דקתני חמש סלעים לאו
ארישא קאי אלא מילתא צאנפי נפשה
היא: בישראל שיש לו גזיון הרבה.
דחלק ששים שבעה יש זו כדי לחלק
לכהנים הרבה ומצקש ליתנס לכהנים
הרבה דלמר' ליה כל חד וחד כהן לא
תצטר ליה מחמשה סלעים דהואיל ויש
לו ליתן צעינן נתינה ראיה לכל כהן
כדלקמן והיכא דגוזזות מעט נמי סגי
ליה בששים. יש לשנות אחרים ואין
בהם ממט: והא סניא עין יפה אחד
מארבעים. והיכי רב ושמואל אעין
רעה נקטי שיעוריהו: ומשני
דאורייתא ששים. מדאורייתא סגי
ליה בששים והיינו דקתני עין רעה
אחד מששים. רב ושמואל שיעורא
דאורייתא אמו לאשמועינן. וביחוקאל
(מה) רמיזא ט' וששיתם האיפה מחומר
החטים וששיתם האיפה מחומר
השעורים חומר ל' סאין איפה שלש
סאין שמות שלה חצי סאה כשתמיא
חצי סאה תרומה משלשים הרי אחד
מששים: דרבנן מארבעים. ואמו רבנן
ותקון דניהיב עין יפה צארבעים

ובינותי בחמשים: פורת אס הכרי. ראשית דגגן [דברים יח] ולא יהיב ציה קרא שיעור: דאורייתא כדשמואל. מדאורייתא צלל שהן מיפטור:
רבנן דאורייתא צארבעים. ושיעורא דרבנן אסמר בתרומה שהיא מן התורה כגון תרומת * תירוש ויזהר שתגנן צארבעים: ושיעור
דרבנן דרבנן. ושיעורא דלמור רבנן בתרומה דידהו כגון פירות האילן וירק ששים ומיזא דיחוקאל אצרי עין אמרה: והראשון. מפרש
בגמ' דתגיגה (דף ט.ד) דכל כמה דצעי לאתחזיי צעורה צרגל מיתחזי ומייתי קרבן עולת ראה וגם הקרבן אין שיעורא לדמים אס מרובה
אס מועט מן התורה אבל חכמים אמרו הראה מעה כסף והתגיגה שמי כסף [שם ט.ג]: דאורייתא אין לה שיעור. כלל ורבנן יהו לן צה שיעורא
בששים אבל בתרומה אף על גב דמדאורייתא נמי צלל דהו מפטור נהי דמפטור ממייתה דטבל מיהו לכתולה רמיזא שיעורא דילה חמשים
וששים דתגא בתוספתא א' אמר רבי יוסי מנין לתרומה שהיא אחד מחמשים שנאמר במדין (במדבר לא) תקח אחד אחוז מן החמשים
אחוז שאמרתי לך במקום אחר מה ומנין אס תרס ועלה צידו אחד מששים שאין לרין לתרום שנאמר [יחוקאל מה] ואלת התרומה אשר תרימו ששית
האיפה מחומר החטים וגו' אלמא דמתיהיב צה שיעורא הלך לא תני לה צדברים שאין להם שיעור: אשכחיה רבי יוחנן. לאיסי בר
היני: דמתני לבריה. מתניתין חמש רחלים גוזזות מנה ופרס: אמר ליה. איסי כדכתיב קרא קח מתני רחלים מאתים אמר ליה
לשון תורה לחוד וכי: אמר ליה. ר' יוחנן לאיסי: מאן ריש סידרא צבבל. ראש ישיבה: אבא אריכא. רב קרי אריכא שארוך צדורו היה
כדאמרין בהספלת צדה (דף ט.ד): אבא אריכא קרוי ליה. ולא אמרת רבינו צלשון כבוד ט': דכירנא. כשהיה צכאל קודם שירד
לצבל היה חשוד ממני שהיה יושב לפני רבי ואני הייתי יושב שבעה עשר שורות מאחוריו: זיקוקין. נושאין ונותנין צהלכה: א"ל איבו.
איסי לרבי יוחנן: ראשית הגז צממה. כמה יהיה לו ויתחייב צראשית הגז אמר ליה בששים סלעים: מה בין לי ולך. אס איני יודע
פירושה של משנתנו יותר ממך מה אני גדול ממך אני יש צידי דכל שהוא לאו דוקא אלא אידי דלמר ר' דוסא שיעורא רבה אמור רבנן
לשון שיעור מועט א' וגזומא הוא ומיהו ששה סלעים צעינן כי היכי דלימטי סלע לכהן דצזיר מהכי ליכא למאן דלמר דמיהו נתינה: בששים.
חלק ששים יתן לכהן. לישנא אחריתא ששים סלעים חייבים צראשית הגז: אגחם לן חדא. אחת מדברין יכולה להתקיים: בשלמא דרבי
יוחנן. דלמרת משמיה בששים: אדר' יוחנן. דלמר לעיל כמה כל שהן שש חמש לכהן ואחד לו לא קשיא: הא דידיה הא דרביה. משום
רבי ינאי כדקאמרין: אלא דרב אדרב קשיא דלמר רב (כולו) מנה ופרס. חייבות צראשית הגז ואי ראשית הגז בששים לא מטו ליה לכהן
סלע וצזיר מהכי ליכא למאן דלמר: צמנה בן ארבעים סלעים. יש מנה גדול כך כדלקמן דהוה מנה ופרס ששים ומתן סלע לכהן:
ופרכין

א' [מיר גג. צבותות נה.
ע"ש צמוס' ד"ה מפינן,
ט' [עירובין יד: וש"טן,
ג' תרומות פ"ד מ"ג,
ד' [שבת ז': ע"ז עג:
קדושין נח: ט' תגיגה ו:
פאה פ"א מ"א, ט' שם
מ"ב, ט' [ע"ז נח:
ט' [שבת קמג: ט' [צ"ל
ששים], י' צס"א טפ"ק:
דגן, ט' [תרומות פ"ה
ה"ט], ט' גי רש"א במקום
דלמרת דליתמר ועי' רש"י
ו"י"ג, ט' [דבור זה שיען
לעיל במתני' ריש פירקין,
ט' [לעיל קמג: ט' [צ"ל
דעירושלמי,

תורה אור השלם

1. עדים מאתיים ותשישים
עשרים רחלים מאתיים
ואילימא עשרים:
בראשית לב טו

גזיון הש"ס

בגמ' א"ל לשון תורה
לעצמה. עי' מ"ט פ"א
מ"צ דפסחים: שם ובפ"ק
דיקוקין. מלשון הקרא
מאזני זיקות (שעה י'):
בראשית לב טו

הגהות חב"ח

א' בגמ' אשכחיה ר' יוחנן
לכ"ל ואות לי נמחק:
ב' שם אמר ליה בששים
כ"ל ומינות ר' יוחנן
נמחק: ג' רש"י ד"ה אבא
וכי' כבוד הס"ד ואח"כ
מה"ד הדרבנא דמירנא:

הגהות מהר"ב

א' רש"י ד"ה מה בין לי
ולך וכי' וגזומא הוא ומינהו
ששה. מלת ששה נמחק
ו"י ששים:

